

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Код та найменування спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Шифр та найменування галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою безпеки життєдіяльності та дизайну
Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИКИ:

Олена ФЕСЕНКО, завідувач кафедри, канд. техн. наук, доцент
Вікторія ЛИСЮК, доцент кафедри, канд. техн. наук, доцент
Світлана НЕМЕНУЦА, старший викладач, канд. с.-г. наук
Зінаїда САХАРОВА, старший викладач

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну
Протокол від «27» травня 2022 р. № 10

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Олена ФЕСЕНКО
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство»

Протокол від «28» червня 2022 р. № 3

Голова ради

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Наталія ТКАЧЕНКО
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Гарант освітньої програми

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Наталія ТКАЧЕНКО
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету

Протокол від «30» червня 2022 р. № 11

Секретар Методичної ради університету

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	5
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	6
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2	Зміст дисципліни:	6
2.1	Програма змістовних модулів	6
2.2	Перелік практичних робіт	11
2.3	Перелік лабораторних робіт	12
2.4	Перелік завдань до самостійної роботи	12
3	Критерії оцінювання результатів навчання	13
4	Інформаційне забезпечення	14

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті здобувачем компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення ефективної професійної діяльності у галузі виробництва і переробки продукції тваринництва шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання (зокрема, на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва), формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку із введенням активного і здорового способу життя; усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності;
- основні положення, за якими формуються принципи безпечної життєдіяльності людини;
- законодавчу та нормативно-правову базу України з безпеки життєдіяльності;
- діяльність систем державного управління та нагляду за безпекою життєдіяльності;
- анатоμο-фізіологічні й психологічні властивості людини;
- характеристики природного, соціального й техногенного середовищ життєдіяльності людини;
- заходи і засоби надання домедичної допомоги собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва;
- сучасні проблеми і головні завдання охорони праці;
- законодавчі та нормативні документи з охорони праці в Україні та у галузі виробництва і переробки продукції тваринництва;
- обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств з виробництва і переробки продукції тваринництва за дотримання вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці для забезпечення здорових і безпечних умов праці, а також застосування різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- загальні вимоги пожежної безпеки до територій, будівель, приміщень і споруд;
- методи і засоби забезпечення нормативних значень параметрів небезпечних і шкідливих виробничих факторів (в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва).

вміти:

- визначити небезпечні чинники навколишнього середовища та дати їм стислу характеристику;
- орієнтуватися в основних методах оцінки ризику виникнення надзвичайних ситуацій і системах забезпечення техногенної безпеки;
- оцінювати санітарно-гігієнічні умови та рівень безпеки праці на окремих робочих місцях і у виробничих приміщеннях;
- обґрунтовувати вибір безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.
- аналізувати вплив наслідків реалізації небезпек на життєдіяльність людини;
- розробляти і впроваджувати, відповідні конкретній ситуації, безпечні технології, вибирати оптимальні умови і режими праці, проектувати та організовувати робочі місця

на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці, спрямованих на збереження здоров'я людини; оцінювати дієвість запропонованих засобів і заходів забезпечення безпеки людини;

- виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних небезпечних чинників та виробничих ситуацій;
- запобігати виникненню та ускладненню конфліктних ситуацій, захистити себе в екстремальних ситуаціях криміногенного характеру;
- проводити заходи щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві; надавати долікарську допомогу собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві;
- прогнозувати можливість виникнення та масштаби надзвичайних ситуацій;
- оцінювати стійкість елементів об'єктів господарювання в надзвичайних ситуаціях і визначати необхідні заходи щодо її підвищення;
- організовувати взаємодію з відповідними державними органами та структурами для забезпечення зовнішнього захисту;
- здійснювати розрахунки кількісних параметрів оцінки впливу негативних факторів середовища життєдіяльності на організм людини (шум, вібрація, хімічні фактори безпеки, електричний струм, електромагнітне випромінювання) та інженерні розрахунки до проектування та експлуатації систем освітлення, опалення, вентиляції тощо та використовувати ці розрахунки при проектуванні, модернізації, технічному переоснащенні, реконструкції, розширенні підприємств з виробництва сировини тваринного походження та її переробки у молочні, молоковмісні та м'ясні продукти.
- застосовувати в практичній діяльності вимоги законодавчих і нормативних актів України.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції](#) та [освітньо-професійній програмі «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10*. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК16*. Здатність використовувати спеціальні знання для інженерних розрахунків, проектування, модернізації, технічного переоснащення, реконструкції, розширення під-

приємств з виробництва сировини тваринного походження та її переробки у молочні, молоковмісні та м'ясні продукти.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН24*. Здійснювати інженерні розрахунки, проектування, модернізацію, технічне переоснащення, реконструкцію, розширення підприємств з виробництва сировини тваринного походження та її переробки у молочні, молоковмісні та м'ясні продукти.

ПРН 25*. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання української та іноземної мов, розуміння історії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» використовує досягнення і методи фундаментальних та прикладних наук і тісно пов'язана з практичною діяльністю людини. Тому при вивченні дисципліни, яка займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за СВО «бакалавр», здобувачам необхідні знання, отримані у попередніх загальних і професійних навчальних дисциплінах.

Послідовні зв'язки – «Атестація: підготовка та захист кваліфікаційної роботи».

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 3 курсі у 6 семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні	лабораторні
денна	40	20	10	10
заочна	14	6	4	4
Самостійна робота, годин	Денна – 50		Заочна – 76	

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістових модулів

Змістовий модуль 1: Безпека життєдіяльності

№ теми	Зміст теми	Години	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Наукові і теоретичні основи безпеки життєдіяльності – здатність розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Історія розвитку та етапи формування БЖД як науки. Сучасні проблеми і головні завдання БЖД. Розуміння основних засад концепції забезпечення сталого розвитку сучасного суспільства. Основні положення, за якими формуються принципи безпечної життєдіяльності людини. Поняття «небезпека». Загальні положення теорії ризику. Методи визначення ризику вини-	1	0,5

1	2	3	4
	кнення небезпеки. Концепція прийняттого ризику. Законодавча та нормативно-правова база з безпеки життєдіяльності в залежності від ситуації. Визначення рівня індивідуальної безпеки. Діяльність систем державного управління та нагляду за безпекою життєдіяльності		
2	<p><i>Фізіологічні та психологічні критерії безпеки людини – здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.</i> Системний підхід до вивчення людини. Кількісний та якісний аналіз небезпек за допомогою аналізаторів. Анатомо-фізіологічні й психологічні властивості людини. Загальна характеристика організму людини як складної біологічної системи. Дослідження психічних процесів і властивостей особистості.</p> <p>Основи валеології (застосування основних принципів валеології для створення безпечних умов життєдіяльності людини; духовний, психічний, фізичний та соціальний аспекти здоров'я людини; фактори, які впливають на стан здоров'я; оцінка стану людини на поточний момент; невідкладна допомога при нещасних випадках)</p>	1	0,5
3	<p><i>Середовище життєдіяльності людини.</i> Забезпечення природної, соціальної та техногенної безпеки людини. Класифікація факторів навколишнього середовища. Взаємозв'язок людини і навколишнього середовища. Небезпечні чинники навколишнього середовища, оцінка впливу природного, соціального та техногенного середовищ на життєдіяльність людини.</p>	1	0,5
4	<p><i>Надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків – здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</i> Прийняття адекватних рішень в надзвичайних ситуаціях. Забезпечення особистої безпеки в надзвичайних ситуаціях. Класифікація надзвичайних ситуацій за природою походження та рівнем територіального розповсюдження. Типові моделі небезпечних ситуацій. Ідентифікація надзвичайних ситуацій та можливих джерел їх виникнення. Використання штатних та підручних засобів захисту для попередження або зниження рівня ушкодження людей, втрат і збитків. прогнозування можливості виникнення надзвичайних ситуацій, що загрожують життю і здоров'ю людей. Методи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, протидія її уражаючим чинникам.</p> <p>Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях (визначення меж і площі осередків ураження; оцінка можливих уражень людей; типові завдання оцінки обстановки; методики оцінки радіаційної, хімічної, пожежної та інженерної обстановки)</p>	2	0,5
5	<p><i>Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</i> Розробка і впровадження, відповідно конкретній ситуації, безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування та організація робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці, спрямованих на збереження здоров'я людини. Оцінка дієвості запропонованих засобів і заходів забезпечення безпеки людини. Основні положення концепції захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного, соціального та техногенного характеру. Основні заходи і засоби захисту населення і територій у разі аварій, катастроф, стихійних лих і застосування засобів ураження. Інженерний, медичний, біологічний, радіаційний і хімічний захист населення.</p>	2	0,5

1	2	3	4
6	<p><i>Підвищення стійкості роботи об'єктів господарювання (зокрема, підприємств з виробництва і переробки продукції тваринництва) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.</i></p> <p>Оцінка стійкості роботи об'єкта господарювання залежно від особливостей розміщення і діяльності. Основні напрями та необхідні заходи підвищення стійкості роботи об'єкта господарювання. Методика розрахунку можливих економічних і матеріальних втрат від реалізації надзвичайної ситуації. Розроблення комплексу запобіжних економічних, організаційних, інженерно-технічних, спеціальних та інших заходів для забезпечення роботи підрозділів об'єкта. Методика оцінки стійкості об'єкта до уражуючих факторів стихійних лих, виробничих аварій, пожеж і застосування зброї.</p>	2	0,5

Змістовий модуль 2: Організація та управління системою охорони праці на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва

№ теми	Зміст теми	Години	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	<p><i>Вступ. Загальні питання охорони праці.</i> Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників</p>	1	0,5
2	<p><i>Правові та організаційні основи охорони праці для розуміння законодавств розвитку предметної області.</i> Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП. Стандарти в галузі охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Міждержавні стандарти ССБП. Національні стандарти України з охорони праці. Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації. Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела. Заходи і засоби з охорони праці, витрати на здійснення і придбання яких включаються до валових витрат.</p> <p><i>Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.</i> Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.</p>	2	0,5

1	2	3	4
3	<p><i>Організація охорони праці на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва.</i> Структура, основні функції і завдання управління охороною праці на підприємстві. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Громадський контроль за станом охорони праці на підприємстві. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи кабінетів. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка. Стимулювання охорони праці. Обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств з виробництва і переробки продукції тваринництва за дотримання вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці для забезпечення здорових і безпечних умов праці, а також застосування різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ПРНЗ).</p>	2	0,5
4	<p><i>Навчання з питань охорони праці.</i> Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.</p>	1	-
5	<p><i>Профілактика травматизму та професійних захворювань.</i> Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.</p>	1	0,5
6	<p><i>Основи фізіології та гігієни праці - здійснення інженерних розрахунків, проектування, модернізації, технічного переоснащення, реконструкції, розширення підприємств з виробництва сировини тваринного походження та її переробки у молочні, молоковмісні та м'ясні продукти.</i> Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці. Організація спільної діяльності робочого колективу.</p> <p>Повітря робочої зони (робоча зона та повітря робочої зони; мікроклімат робочої зони; нормування та контроль параметрів мікроклімату; заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату; склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища</p>	2	0,5

1	2	3	4
	<p>шкідливими речовинами (газами, паром, пилом, димом, мікроорганізмами); гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин; контроль за станом повітряного середовища на виробництві; заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони; вентиляція; види вентиляції; організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну; природна вентиляція; системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення; місцева (локальна) механічна вентиляція).</p> <p>Освітлення виробничих приміщень (основні світлотехнічні визначення; природне, штучне, суміщене освітлення; класифікація виробничого освітлення; основні вимоги до виробничого освітлення; нормування освітлення, розряди зорової роботи; експлуатація систем виробничого освітлення; джерела штучного освітлення, лампи і світильники; загальний підхід до проектування систем освітлення).</p> <p>Вібрація (джерела, класифікація і характеристики вібрації; гігієнічне нормування вібрацій; методи контролю параметрів вібрацій; типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій).</p> <p>Шум, ультразвук та інфразвук (параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість; звукова потужність джерела звуку; класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками; нормування шумів; контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади; методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму; інфразвук та ультразвук; джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань; нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку).</p> <p>Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону (джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів; характеристики полів і випромінювань; нормування електромагнітних випромінювань; прилади та методи контролю; захист від електромагнітних випромінювань і полів).</p> <p>Випромінювання оптичного діапазону (класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону; особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю; засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань; класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання; специфіка захисту від лазерного випромінювання).</p> <p>Іонізуюче випромінювання (виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання; типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах).</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень (класи шкідливості підприємств за санітарними нормами; санітарно-захисні зони підприємств; вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень; енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації; вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць).</p>		

1	2	3	4
7	<p><i>Основи виробничої безпеки в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва. Загальні вимоги безпеки. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.</i></p> <p>Електробезпека (дія електричного струму на організм людини; електричні травми; чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом; класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом; умови ураження людини електричним струмом; ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою; напруга кроку та дотику; безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи; надання першої допомоги при ураженні електричним струмом).</p> <p>Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах, зокрема підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва (показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин; категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю; класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон; основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту; пожежна сигналізація; засоби пожежогасіння; дії персоналу при виникненні пожежі; забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками).</p>	2	0,5
Разом з дисципліни		20	6

2.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
1	Середовище життєдіяльності людини. Оцінка соціально-психологічного клімату в колективі. Роль професійного відбору і професійної орієнтації у соціальній адаптації людини. Оцінка впливу шуму на процес діяльності людини та якість її результатів	1	-
2	Прилади радіаційної, хімічної розвідки, контролю радіоактивного забруднення й опромінення та хімічного зараження продуктів і води. Оцінка виду і ступеня забруднення об'єктів і територій (радіоактивними речовинами, отруйними речовинами і сильно діючими отруйними речовинами)	1	-
3	Характеристика небезпечних та шкідливих факторів виробничих приміщень. Виробнича санітарія. Сучасні технічні засоби та обладнання для забезпечення мікроклімату виробничих приміщень.	1	1
4	Визначення категорії і класу вибухо-пожежної небезпеки на підприємствах з виробництва та переробки продукції тваринництва, визначення вимог щодо обладнання виробничих і службових приміщень стаціонарними засобами гасіння пожежі	1	1
5	Розрахунки кількісних параметрів оцінки впливу негативних факторів середовища життєдіяльності на організм людини (шум,	2	1

1	2	3	4
	вібрація, хімічні фактори небезпеки, електричний струм, електромагнітне випромінювання), інженерні розрахунки до проектування та експлуатації систем освітлення, опалення, вентиляції тощо та використання їх при проектуванні, модернізації, технічному переоснащенні, реконструкції, розширенні підприємств з виробництва сировини тваринного походження та її переробки у молочні, молоковмісні та м'ясні продукти		
6	Організація та управління системою охорони праці на підприємствах з виробництва та переробки продукції тваринництва, формування служб охорони праці, прогнозування впливу небезпечних та шкідливих чинників на працюючий персонал, визначення ефективних колективних та індивідуальних засобів захисту. Економічна мотивація щодо створення безпечних та нешкідливих умов праці на підприємстві	1	-
7	Надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків. Визначення природи походження та рівня територіального розповсюдження НС. Методи прогнозування виникнення НС. Принципи використання штатних і підручних засобів захисту для попередження або зниження рівня ушкодження людей, втрат і збитків	1	-
8	Невідкладна допомога при нещасних випадках. Перша допомога при кровотечах. Перша допомога при переломах. Перша допомога при опіках. Перша допомога при отруєннях.	2	1
	Всього	10	4

2.3. Перелік лабораторних робіт

№ лаб. роб.	Назва лабораторної роботи	Годин	
		денна	заочна
1.	Дослідження показників повітря робочої зони	2	2
2.	Дослідження запиленості повітря робочої зони	2	-
3.	Дослідження виробничого освітлення	2	2
4.	Дослідження шуму та методів боротьби з ним	2	-
5.	Дослідження електробезпеки трифазних електричних мереж напругою до 1 000 В	2	-
	Всього	10	4

2.4. Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Об'єм у год. (денна/заочна)	Завдання до самостійної роботи
1	2	3	4
<i>Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності</i>			
1.	Методи визначення ризику.	3/5	Опрацювати матеріал й пройти тестування
2.	Радіація. Наслідки її впливу на навколишнє середовище, життя і здоров'я людей.	3/5	
3.	Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристика.	3/5	
4.	Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення надзвичайної ситуації (НС).	3/3	
5.	Організація і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.	3/5	

1	2	3	4
<i>Змістовий модуль 2. Організація та управління системою охорони праці на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва</i>			
1.	Навчання з питань охорони праці	3/5	Опрацювати матеріал й пройти тестування
2.	Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.	3/4	
3.	Основні поняття фізіології праці. Показники важкості та напруженості трудового процесу	3/4	
4.	Особливості інфрачервоного (ІЧ) випромінювання, нормування, засоби та заходи захисту працюючих.	3/5	
5.	Види вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення.	3/5	
6.	Загальний підхід до проектування та експлуатації систем освітлення.	3/5	
7.	Санітарно-гігієнічні вимоги до планування та розміщення виробничих і допоміжних приміщень.	3/5	
8.	Сигнально-попереджувальні пристрої і фарбування обладнання.	3/3	
9.	Статична електрика.	2/2	
10.	Методи та засоби щодо запобігання ураженню людини електричним струмом.	3/5	
11.	Протипожежне водопостачання підприємства.	3/5	
12.	Пожежна безпека технологічного обладнання, систем опалення та вентиляції.	3/5	
	Всього	50/76	

3. Критерії оцінювання результатів навчання
Види контролю: поточний, підсумковий - екзамен
Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min д/з іспит	max д/з іспит	Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max	min		max	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності								
Робота на лекціях	-	-	3	-	-	1	-	-
Підготовка до практичних занять	0,6/-	1/-	5	3	5	-	-	-
Робота на практичних заняттях	4/10	6/15	5	20	30	2	20	30
Виконання індивідуальних завдань	1/-	2/-	1	1	2	-	-	-
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/5	3/10	1	1	3	1	5	10
Проміжна сума	-	-	-	25	40	-	25	40
Модульний контроль у поточному семестрі (тестування)	30	50	1	30	50	1	30	50
Дистанційний модуль	5/5	10/10	1	5	10	1	5	10
Рейтинг за творчі здобутки здобувачів (додаткові бали)	0/-	10/-	1	0	10	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 1	-	-	-	60	100	-	60	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 2. Організація та управління системою охорони праці на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва								
Робота на лекціях	-	-	7	-	-	2	-	-
Підготовка до лабораторних занять	0,6/-	1/-	5	3	5	-	-	-
Робота на лабораторних заняттях	4/10	6/15	5	20	30	2	20	30
Виконання індивідуальних завдань	1/-	2/-	1	1	2	-	-	-
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/5	3/10	1	1	3	1	5	10
Проміжна сума	-	-	-	25	40	-	25	40
Модульний контроль у поточному семестрі (тестування)	30	50	1	30	50	1	30	50
Дистанційний модуль	5/5	10/10	1	5	10	1	5	10
Рейтинг за творчі здобутки здобувачів (додаткові бали)	0/-	10/-	1	0	10	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 2	-	-	-	60	100	-	60	100
Разом з дисципліни			60 ... 100			60 ... 100		

4. Інформаційні ресурси Базові (основні):

1. Конспект лекцій з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці / Укл. О.О. Фесенко, Лисюк В.М., Неменуца С.М., Сахарова З.М./Одеса: ОНАХТ, 2020. 149 с.

2. Методичні вказівки для практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів усіх професійних напрямків денної і заочної форм навчання / Укл. С.М. Неменуца, В.М. Лисюк, З.М. Сахарова, В.І. Булюк / Одеса: ОНАХТ, 2019. 82 с.

3. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів спеціальностей 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки»; 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 123 «Комп'ютерна інженерія» галузі знань 12 «Інформаційні технології»; 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве машинобудування» галузі знань 13 «Механічна інженерія»; 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 142 «Енергетичне машинобудування», 144 «Теплоенергетика» галузі знань 14 «Електрична інженерія»; 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» галузі знань 15 «Автоматизація та приладобудування»; 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія»; 181 «Харчові технології», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 185 «Нафтогазова справа» галузі знань 18 «Виробництво та технології»; 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання / Укл. Фесенко О.О., Лисюк В.М., Сахарова З.М., Неменуца С.М. / Одеса: ОНАХТ, 2018. 20 с.

4. Основи охорони праці: посібник до самостійної роботи./ Лисюк В.М., Фесенко О.О. / Одеська національна академія харчових технологій, 2016. 40 с.

5. Фесенко О.О., Лисюк В.М., Сапожнікова Н.Ю., Сахарова З.М. Основи охорони праці: посібник до виконання лабораторних робіт. Одеса: ОНАХТ, 2016. 73 с.